

151 . Predeluț | Comuna: Bran | Județ: Brașov | Punct: Măguricea Branului | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 40642.05; 40642.06;

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Evul Mediu

Autori: Eugen Silviu Teodor, Dan Ștefan, Toader Popescu, Răzvan Bolba

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Universitatea de Arhitectură "Ion Mincu", București, Universitatea București

Nr. autorizație: 252

Data autorizației: 2021-05-20

Raportul de cercetare de la Predeluț, com. Bran, jud. Brașov Punct: Măguricea Branului (toponimul se află la 1 km vest de sit)

Raport

Localizarea sitului

Măguricea Branului se află în localitatea Predeluț, com. Bran, jud. Brașov, la 1 km vest de sit.

Coordonate Stereo 70: complexul fortificat de vest (pe centru): 527699.659, 446565.469; cetatea de est (pe centru): 527883.881, 446530.329

Coordonate geografice: complexul fortificat de vest (pe centru): 45.51858107° N, 25.35459938° E; cetatea de est (pe centru): 45.51825746° N, 25.35695567° E

Scopul fundamental al proiectului HiLands a fost identificarea unor situri arheologice aflate în zona montană, mai ales în zonele împădurite, pentru care fotografia aeriană nu poate produce rezultate. Instrumentul fundamental a fost tehnologia LiDAR, care permite observarea unor anomalii (antropice sau nu) sub coroana copacilor. Măguricea Branului este un caz tipic.

Modelele-teren produse din norul de puncte LiDAR a permis sesizarea unor anomalii foarte interesante, pe culmea aflată la doar un kilometru vest de Castelul Bran, pe coama montană care duce spre Piatra Craiului, dar 300 de metri deasupra castelului. În virtutea Autorizației pentru diagnostic arheologic nr. 252 din 20.05.2021, acolo s-au desfășurat două campanii arheologice scurte, cu personal restrâns (și ceva voluntari), prima între 13-25 sept. 2021, a doua între 10-22 iulie 2022.

Având în vedere că raportul de detaliu este în curs de redactare, urmând a fi transmis spre publicare în primăvara anului 2023, nu vom da aici detalii tehnice (secțiuni, dimensiuni, etc.), făcând doar o descriere sumară a unui sistem de fortificații destul de complex, însă ilustrația atașată conține poziționarea și dimensiunea secțiunilor. /Maguricea.jpg/

Situl este parte a Parcului Național Piatra Craiului, ceea ce presupune o autorizație specială din partea Consiliului Științific al Parcului. Muchia montană se învecinează cu satul Predeluț (a comunei Bran) spre nord, și cu teritoriul administrativ al comunei Moeciul, spre sud. Singurul acces utilizabil, dar dificil, este dinspre Predeluț. Organizarea de șantier a fost complicată, cu o bază arheologică la baza muntelui și o tabără de corturi pentru platoane de noapte, pe creastă.

Expunerea de mai jos nu urmează ordinea operațională arheologică, ci ordinea edificării fortificațiilor. Prima a fost ridicată cea din extremitatea de vest (numită, de aceea, „cetatea de vest”), pe cota cea mai mare (1070 m), închizând un platou sub-rectangular cu două palisade separate de un șanț adânc și o intrare pe latura de est. Într-o perioadă subsecventă, dar foarte probabil apropiată, s-a ridicat „fortificația centrală”, de formă dreptunghiulară, pe coama aflată imediat la răsărit. Apărarea este constituită tot de două palisade complete, separate de un șanț mare. Platforma interioară este separată în trei zone delimitate de ziduri. Diferența, în comparație cu cetatea de vest, este că defensiva cetății patrulate este consolidată cu parapete

din piatră seacă. Diferența a apărut datorită conjuncturii că, în acest punct, substratul geologic (argilos) era mai puțin ferm, fiind necesare lucrări de terasare cu ziduri de piatră. Piatra necesară a fost adusă de la cca 100 m est, din ceea ce, mai jos, numim „cetatea de est”.

Analiza planimetrică a celor două incinte fortificate (sau „complexul de vest”) arată că ele au un sector comun al apărării externe (palisada externă), dar și o zonă comună de acces, respectiv un drum care urcă aici, dinspre nord, ajungând la intersecția celor două obiective. Acel drum dinspre nord este protejat de o palisadă, cu apărare spre est. Palisada a fost construită inițial fără calcar de carieră, dar a fost consolidată ulterior cu astfel de material de construcție. Palisada a fost deci construită imediat după cetatea de vest și probabil înainte de cetatea centrală.

Complexul de fortificații de la vest este închis, suplimentar, de o palisadă care închide întreg complexul, pe o suprafață de 1,7 ha. Această palisadă nu a fost cercetată prin săpătură, dar pare o instalație modestă, de apărare avansată.

Din nefericire, pe sit nu există aproape nici un fel de artefacte contemporane fortificațiilor, cu excepția unor cuie de lemn, și a câtorva piroane de fier mici, cu secțiune rectangulară, altminteri ne-specifice. Cu excepția unor fragmente moderne, nu am găsit ceramică contemporană complexului fortificat.

Cetatea de est a servit, inițial, la extragerea de bolovani de calcar. Cariera a fost organizată pe partea de sud a unui perete de stâncă, singura parte a crestei pe care această rocă apare la suprafață. După abandonarea carierei, locul a rămas în părăsire câteva generații, suficient pentru formarea unui humus nou. Cei care au amenajat noua fortăreață au folosit, spre nord, stânca înaltă (practic verticală), închizând spre sud, la marginea fostei cariere, cu un zid continuu, tot de piatră seacă, în spatele căruia a fost instalată o palisadă masivă (trunchiuri cu diametrele de 60-70 cm). Suplimentar, pe pantele de nord-est și nord s-a făcut o altă palisadă masivă (la nord-vest nu era necesară), care închidea accesul dinspre Țara Bârsei. Pe panta dinspre sud (Moeciu) s-a ridicat un zid sec, care nu se vede clar decât pentru câteva zeci de metri, restul fiind acoperit de bolovani căzuți de pe fortificație.

Din nefericire, nici acest obiectiv nu conține artefacte databile.

Uitându-ne pe harta iosefină, pe acest sector de creastă ar fi trebuit să găsim un post de grăniceri austrieci, care s-au aflat în zonă până la 1840. Din nefericire, nu au fost găsite nici un fel de dovezi în acest sens, cu excepția unei bile de archebuză (găsită însă mai departe, spre nord). Zona a fost în schimb ocupată, pentru scurt timp, de trupele românești aflate în retragere, la începutul lui octombrie 1916. Cele câteva schije de obuz și cartușe trase (aproape toate românești) nu indică lupte intense. Locul a fost folosit ca bivouac pentru rezerva armatei române, fiind descoperit un bordei militar, dar și indicii ale existenței în zonă a mai multor construcții similare.

După cum se observă, nu există elemente de datare ferme, în absența artefactelor de epocă; din fericire, în epoca noastră există datările C14. Rezultatele preliminare, din prima campanie, indică însă suficient de clar datarea fortificațiilor: complexul de vest datează din timpul teutonilor, iar cetatea de est urmează la câteva generații mai târziu, probabil la finalul sec. XIII sau începutul secolului următor.

Cât despre motivul pentru care, în epocă, s-a simțit nevoia unei garnizoane aici, pe vârful de munte, el este foarte clar: de pe coama Măguricii se vede ca în palmă, spre nord până în pasul Branului (1250 m, dar la 10 km distanță), iar în sud – cât permite vremea, Râșnovul părănd, în zilele frumoase, mult mai aproape decât este. Locul este un excelent post de observație pentru cei care doreau să controleze mișcările de trupe și de bunuri pe un coridor strategic.

Lipsa exasperantă de artefacte ne-a determinat să apelăm la voluntari pentru inspectarea zonei (lărgite) cu detectoarele de metale. Concluziile de mai sus, referitoare la epoca modernă, au în vedere rezultatele astfel obținute. Cât despre artefactele medievale databile – ele pur și simplu lipsesc.

Siturile au fost înregistrate în RAN în august 2022.

Descoperirile de pe Măguricea Branului sunt interesante, datorită ocupării crestei într-o epocă cu destule incertitudini, respectiv sec. XIII-XIV, adică înainte de construcția „castelului” Bran. Ar fi necesară

continuarea cercetărilor, din motive științifice (dacă nu și patrimoniale), însă acest lucru este acum destul de puțin probabil. Șantierul este foarte dur și costisitor (forță de muncă disponibilă nu există la Bran) și rămâne de văzut dacă vor exista instituții care doresc să-și asume o sarcină atât de ingrată.

Informații suplimentare online

[Raportul 6986 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
